

106626 - School mocht leerling verwijderen omdat er geen andere begeleidingsmogelijkheden meer waren.

ADVIES

in het geding tussen:
mevrouw A, wonende te E, ouder van B, verzoekster,

en

het bestuur van C, gevestigd te D, verweerder,
gemachtigde: mevrouw mr. S.A. Geerdink

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift van 14 januari 2015 aangevuld op 26 januari, 4, 5 en 9 februari 2015, heeft verzoekster een geschil voorgelegd over de toepassing van artikel 27 lid 1 Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) in verband met de voorgenomen verwijdering van haar zoon. Verweerder heeft een verzoekschrift ingediend op 5 februari 2015. Op verzoek van de Commissie heeft verweerder op 16 februari 2015 aanvullende informatie verstrekt. Verzoekster heeft op 18 februari 2015 op deze informatie gereageerd.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 12 februari 2015 te Utrecht.

Verzoekster was ter zitting aanwezig en werd vergezeld door mevrouw D als tolk.

De zoon van verzoekster, B was bij aanvang van de zitting aanwezig. Na het afleggen van een verklaring heeft hij op verzoek van de Commissie de zaal verlaten.

Namens verweerder was aanwezig de heer F, directeur van C, bijgestaan door de gemachtigde.

Verweerder werd vergezeld door mevrouw G, orthopedagoog op C.

Namens het samenwerkingsverband H waren de heer I, directeur, en mevrouw J, orthopedagoog, aanwezig.

2. DE FEITEN

1. Verzoekster is de moeder van B. Hij heeft geen broers of zussen. De vader van B woont in K.
2. B is schooljaar 2012-2013 begonnen in de eerste klas van C op niveau vmbo tl, conform het advies van de basisschool.
3. B was van 12 tot en met 14 juni 2013 geschorst, omdat hij weigerde het klaslokaal te verlaten. Bij de schorsing heeft verweerder aangevoerd dat B aanhoudend oppositioneel gedrag vertoont en vaak weigert te luisteren naar het personeel van C.
4. Het schooljaar 2013-2014 zat B in de tweede klas vmbo tl.
5. In september 2013 is bureau M van de GGZ gestart met een onderzoek bij B om te komen tot diagnostisering en behandeling. Verweerder had daartoe het initiatief genomen. Door M is bij B geen ontwikkelingsstoornis vastgesteld.

6. Op 23 september 2013 is B voor één dag intern geschorst, omdat hij een medeleerling een klap in het gezicht had gegeven.
7. B is van 18 tot en met 22 november 2013 geschorst vanwege oppositioneel gedrag.
8. Van januari tot en met mei 2014 is B met instemming van verzoekster geplaatst op N, een rebound-voorziening. Na deze periode is hij teruggekeerd naar C.
9. In het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband is over de reboundvoorziening het volgende opgenomen: "N onderwijst en begeleidt tijdelijk leerlingen die door hun gedrag de veiligheid van leraren en medeleerlingen negatief beïnvloeden. Er is echter geen reden om deze leerlingen door te verwijzen naar een school voor voortgezet speciaal onderwijs."
10. Tijdens de periode bij N is er een ontwikkelingsperspectief opgesteld met als schoolbehoeften: structuur, hulp bij zelfreflectie, positieve benadering en behoefte aan duidelijke begrenzing. Als verwachte uitstroombestemming is vmbo tl vermeld.
11. Omdat zich na terugkeer op C opnieuw problemen voordeden met B heeft verweerder vóór de zomervakantie in 2014 aangegeven dat nader onderzoek wenselijk is. Verzoekster heeft hier niet mee ingestemd.
12. Na overleg met verzoekster is op 14 juli 2014 afgesproken dat B in het schooljaar 2014-2015 leerjaar twee op niveau basis/kader zal volgen. C heeft B leerwegondersteuning (lwoo) toegekend zonder dat daarvoor een beschikking was afgegeven.
13. Op 6 oktober 2014 heeft verweerder verzoekster en B gesproken en zijn afspraken gemaakt onder andere over: positieve benadering, duidelijke instructie, huiswerk opgeven en de plaats van B in de klas. Afgesproken is om de afspraken na vier weken te evalueren.
14. Op 17 november 2014 heeft verweerder met verzoekster gesproken over extra steun vanuit de permanente commissie leerlingenzorg en is afgesproken dat B verder onderzocht zou worden.
15. Van 20 november tot en met 24 november 2014 is B geschorst vanwege herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag naar docenten, mentor en teamleider en vanwege het vernielen en poging tot het vernielen van schoolinventaris.
16. Op 10 december 2014 heeft het samenwerkingsverband een verklaring afgegeven dat B toelaatbaar is tot het voortgezet speciaal onderwijs (vso).
17. Op 15 december 2014 heeft verweerder naar aanleiding van de afgegeven toelaatbaarheidsverklaring gesproken met B en verzoekster. Verweerder heeft geadviseerd om B naar het vso te laten gaan.
18. Op 9 januari 2015 heeft verweerder een vooraanmeldingsformulier ingevuld voor plaatsing op vso X.
19. Op 12 januari 2015 heeft verweerder aan verzoekster vier vso scholen doorgegeven die plaatsingsmogelijkheden hebben.
20. B volgt thans nog onderwijs op C, maar zit daarvoor alleen in een apart lokaal.

21. Op 5 februari 2015 heeft verweerder een e-mail gestuurd aan verzoekster met nog een optie voor een vso school.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekster

Verzoekster is het niet eens met de voorgenomen verwijdering. B is in een drukke klas terecht gekomen. Daar is hij de dupe van geworden. B doet het heel goed op Q les, thuis en op voetbal. Op Q les zit hij ook in een grote groep. B is vaak ten onrechte beschuldigd. B heeft geen concentratieproblemen en ook geen andere speciale problemen. Dit blijkt uit de onderzoeken die gedaan zijn door M. School heeft met deze dossiers niets gedaan, gezegd dat ze niet kloppen en dat nader onderzoek gewenst is.

Verzoekster heeft alleen maar ingestemd met plaatsing op N, omdat verweerder heeft toegezegd dat het dossier van B daarna opgeschoond zou worden. Die afspraak is niet nagekomen.

B is zonder toestemming van verzoekster aangemeld bij vso school X. Zij is het daar niet mee eens. Verzoekster is er niet van op de hoogte gesteld dat B aangemeld zou worden bij het vso. B heeft dergelijk onderwijs niet nodig. B heeft het niet nodig om in kleine groepen te werken. B wil graag op C blijven deelnemen aan het klassikaal onderwijs. Verzoekster wil dat B nog een kans krijgt.

Standpunt verweerder

Er zijn veel incidenten geweest waarbij B betrokken was. Dit heeft ertoe geleid dat B een periode in N is geplaatst. Deze gestructureerde vorm van onderwijsbegeleiding in een kleine groep sloot beter aan bij de behoefte van B. Helaas verslechterde zijn gedrag ook bij N, zodat tot verlenging van de rebound-periode is besloten naar in totaal vijf maanden.

Verweerder heeft het voor B mogelijk gemaakt om zonder beschikking voor lwoo, wel van die voorziening gebruik te maken in klas 2 vmbo bb/kb. Ook dat heeft B niet voldoende geholpen.

Verweerder heeft de ondersteuningsbehoefte van B voldoende onderzocht.

Na de terugkeer uit de rebound-periode bleek dat de gedragsproblemen aanhielden. Hij volgde instructies niet op, ook als de veiligheid in het geding was, hij werkte niet, viel andere leerlingen lastig, nam een dreigende houding aan en was brutaal. Hij schold, spuugde, maakte geluiden, gooide met spullen, schopte en heeft een stoel en tafel omver gegooid. Verweerder heeft na de terugkeer van B van de reboundvoorziening daarom aangedrongen op nader onderzoek door M. Daar heeft verzoekster echter niet aan meegewerkt. Verweerder heeft steeds overleg met de moeder gepleegd. Toen in november 2014 moeder alsnog leek mee te willen werken aan extern onderzoek van B, volgde kort daarna een serie nieuwe incidenten waardoor B opnieuw werd geschorst. Als gevolg van alle voorvallen rond B en gezien zijn ondersteuningsbehoefte kan C als reguliere school B onvoldoende begeleiden.

De grens van de ondersteuning die verweerder kan bieden, is bereikt. Dit wordt bevestigd door de afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring voor het vso van het samenwerkingsverband. Verweerder heeft meerdere vso-scholen bereid gevonden om B te plaatsen, waaronder een school die aansluit bij de interesse van B voor sport. Deze school biedt vmbo bb en kb onder andere met de richting sport, dienstverlening en veiligheid.

B ontvangt op dit moment wel onderwijs, maar niet klassikaal. Hij heeft daarvoor een aparte plek binnen het schoolgebouw.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie overweegt dat op het moment dat het verzoekschrift bij haar is ingediend van een formele beslissing tot definitieve verwijdering nog geen sprake was. Verweerder heeft op 6 januari 2015 verzoekster en B gehoord en toegelicht dat voor B een onderwijsomgeving buiten de huidige school werd gezocht. Daarmee heeft verweerder voldoende gehandeld overeenkomstig de verplichtingen uit de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en het Inrichtingsbesluit WVO aangaande het horen van ouders en leerling in de fase waarin besluitvorming over definitieve verwijdering door verweerder in voorbereiding is.

Omdat er sprake is van het voornemen om een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte definitief te verwijderen, concentreert de Commissie haar beoordeling op de hiermee in het kader van passend onderwijs samenhangende aspecten:

- is er een deugdelijk ontwikkelingsperspectief opgesteld;
- is er vervolgens onderzocht welke begeleidings- en ondersteuningsmogelijkheden voor de school nog resteerden; en
- is het bevoegd gezag erin geslaagd een andere school bereid te vinden om B toe te laten.

Artikel 26 van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) bepaalt dat het bevoegd gezag een ontwikkelingsperspectief vaststelt voor een leerling die extra ondersteuning behoeft. In de periode dat B in de rebound verbleef, is een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Als verwachte uitstroombestemming is vermeld dat B binnen het reguliere onderwijs zijn vmbo tl diploma kan behalen. In het ontwikkelingsperspectief zijn de onderwijsbehoeften van B genoemd. Hij heeft behoefte aan structuur, duidelijkheid en hulp bij zelfreflectie. Daarnaast heeft hij baat bij duidelijke begrenzing. Het is de Commissie niet gebleken dat het ontwikkelingsperspectief niet deugdelijk is. Bovendien heeft verzoekster, zowel in het verzoekschrift als ter zitting, het ontwikkelingsperspectief niet ter discussie gesteld.

Gebleken is dat verweerder B na het rebound-traject heeft geplaatst op het niveau vmbo kb, omdat de groepen daar kleiner waren, hetgeen tegemoet kwam aan de structuurbehoefte van B. Verweerder heeft daarbij uit eigen middelen aan B leerwegondersteuning geboden. Daarmee is gekozen voor onderwijs op een lager niveau en een intensievere begeleiding. Bij de terugkeer van B na het rebound-traject zijn met hem afspraken gemaakt en zijn op 27 mei 2014 handelingsadviezen gegeven aan het team, een adequate handelwijze naar het oordeel van de Commissie. De Commissie stelt vast dat uit de verslaglegging in R blijkt dat B na terugkeer op C door zijn gedrag het onderwijsproces voor zichzelf, voor medeleerlingen en onderwijzend personeel aanhoudend heeft ontregeld. De incidentenregistratie geeft een beeld van gedrag dat zeer storend is naar zowel leerlingen als leerkrachten. B vroeg aanhoudend negatieve aandacht en veroorzaakte met zijn gedrag steeds onrust in de klas. Verweerder heeft vrij snel na terugkeer uit de rebound aangedrongen op nader onderzoek. Verzoekster heeft zich in de gesprekken met verweerder op het standpunt gesteld dat B een gewone jongen is waarmee niets aan de hand is. Ook ter zitting heeft zij dit herhaald. Daardoor heeft geen nader onderzoek plaatsgevonden. Er bleven zich na de zomervakantie van 2014 incidenten voordoen rond B. Verzoekster was daarvan op de hoogte. Vlak nadat verzoekster in november alsnog instemde met onderzoek voor extra steun vanuit de PCL werd B opnieuw geschorst. Op dat moment heeft verweerder er kennelijk voor gekozen om aan het samenwerkingsverband te verzoeken om een toelaatbaarheidsverklaring tot het vso af te geven voor B. De Commissie overweegt dat aan deze keuze, gerekend vanaf het moment van terugkeer uit de rebound, bijna vijf maanden vooraf zijn gegaan waarin onderzoek gedaan had kunnen worden naar de oorzaken van het gedrag van B. Ondanks dat gedurende deze periode zich opnieuw problemen voordeden rond B heeft verzoekster geen aanleiding ervaren alsnog in te stemmen met extern onderzoek. Voor verweerder was het daardoor niet mogelijk om te onderzoeken of er nog andere begeleidings- en ondersteuningsmogelijkheden waren.

De Commissie oordeelt dat verweerder heeft mogen concluderen dat er geen andere begeleidingsmogelijkheden meer waren. Bovendien is de Commissie voldoende gebleken dat de gedragingen van B voor verweerder onoverkomelijke belemmeringen hebben opgeleverd om B onderwijs te kunnen blijven aanbieden op C.

Het is naar het oordeel van de Commissie wel belangrijk dat scholen met de ouders van een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte in gesprek zijn over de begeleidings- en ondersteuningsmogelijkheden van de school. Daarmee wordt aan ouders duidelijk welke resterende begeleidings- en ondersteuningsmogelijkheden er nog zijn.

Uit het logboek in R maakt de Commissie op dat verzoekster, in de periode voorafgaand aan het moment waarop zij gehoord is in verband met de voorgenomen verwijdering, door verweerder op de hoogte is gesteld van de ernst van de gedragsproblematiek en op de hoogte was van de behoefte bij verweerder aan extra ondersteuning en de wens extra onderzoek te doen. Voordat verweerder verzoekster en B op 6 januari 2015 gehoord heeft in verband met de voorgenomen verwijdering, was verzoekster op 15 december 2014 op de hoogte gesteld van het advies om B op het vso te plaatsen. Verzoekster was ermee bekend dat verweerder geen andere mogelijkheden meer had om B te begeleiden en dat voor verweerder een punt bereikt was dat andere maatregelen gekozen moesten worden.

Hoewel het bij een opeenstapeling van incidenten niet altijd te voorspellen valt wanneer de grenzen van mogelijke begeleiding en ondersteuning bereikt worden, benadrukt de Commissie het belang om heel duidelijk te zijn over resterende begeleidings- en ondersteuningsmogelijkheden. Daarom geeft de Commissie verweerder mee om in het vervolg afspraken met ouders over de mogelijke begeleiding en ondersteuning op schrift te stellen en te verstrekken aan ouders, daadwerkelijk afspraken te evalueren en aan de hand daarvan vast te stellen welke mogelijkheden resteren, zodat zoveel mogelijk tevoren al duidelijk is bij ouders wanneer de grenzen van de mogelijkheden bereikt zijn.

Verweerder heeft meerdere vso-scholen bereid gevonden om B te plaatsen. Op grond van artikel 27 lid 1 WVO blijkt dat onder "een andere school" ook een school voor speciaal onderwijs kan worden verstaan. Bij het zoeken naar een andere school hoeft een school zich dus niet alleen te richten op scholen voor regulier onderwijs. Omdat het samenwerkingsverband een verklaring heeft afgegeven dat B toelaatbaar is voor het speciaal onderwijs heeft verweerder scholen in het voortgezet speciaal onderwijs benaderd en bereid gevonden om B toe te laten. Daarmee heeft verweerder voldaan aan de verplichting dat een andere school bereid moet zijn de leerling te plaatsen alvorens overgegaan kan worden tot verwijdering.

Vorenstaande leidt ertoe dat de Commissie in het kader van het voornemen van verweerder om B definitief te gaan verwijderen in dit stadium van de besluitvorming en op basis van de thans beschikbare informatie geen bezwaren zijn gebleken. Zij zal het verzoek daarom ongegrond verklaren. Dat laat onverlet dat als sprake is van een definitief verwijderingsbesluit alle verplichten die voorvloeien uit de WVO in acht genomen moeten worden.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie dat het verzoek ongegrond is.

Aldus gedaan te Utrecht op 27 maart 2015 door mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, voorzitter,
drs. W.D. Hajonides van der Meulen, drs. O. Meulenbeek leden, in aanwezigheid van
mr. H.J. van der Ende, secretaris.

mr. J.P.L.C. Dijkgraaf
voorzitter

mr. H.J. van der Ende
secretaris